

Nr 8 (40)

LÜGANUSE vallaleht

September 2021

Võidu tänava parkla. Fotod: Viivian Päll

Staadion Kiviõlis.

Liimala ranna laudtee.

Koos läheneva aastalõpuga hakkavad valmima ka suuremad ehitusobjektid meie vallas

SONDA KOOLIMAJA MITMEOTSTARBELISEKS MUUTMINE

Ümberehitustööde eesmärgiks on olemasoleva koolihoone võimalus- mi laiendamine ning ruumi muutmine kontserdisaaliks, kuhu tuleb esinemislava ning laiendatavasse osasse esinejate riietus- ja abiruumid. Peale ehituse valmimist kolivad hoonesse ümber Sonda rahvamaja ja mõne aja pärast ka noortekeskus. Vallavalitsus kaalus septembris peatõdvõtja taotluse alusel objekti lõpptähtaja pikendamist. Põhjused on osapooltest sõltumatud, eelkõige on nendeks teatud ehitusmaterjalide väga halb kättesaadavus ja oluline kallinemine ning täiendavad uued tuleohutusnõuded, mille tõttu viibis ehitusloa väljastamine. Nii nagu vanade hoonete ümberehitusel tihti juhtub, on väga palju ka ettenägematuid töid, mis on selgunud lammutustööde käigus ja mida ei osanud ette näha projekteerija. Objekti valmimise uus tähtaeg on 31. detsember 2021 ning praegu on töövõtja kinnitanud, et uusi takistusi enam ei ole näha ja viimased kolm kuud peaksid objektil kulgema latusalt.

VÕIDU TÄNAVA PARKLA

Eelkõige lasteade Kannike vajadusi arvestades sai juba 2017. aastal projekteeritud uus parkla Võidu tänava elurajooni. Probleem lapsevanemate autode parkimisega hommikul ja õhtul oli väga terav ja liiklusohutus ei olnud tagatud. Täna on valmis saanud uus parkla Võidu tänav 12C kinnistul. Lasteaeda avaneb uus jalgvärv otse parklast. Paigaldatud on karussell ning rajatud haljastus. Õhtusel ajal alates kella 19-st kuni hommikul kella 7-ni on võimalik ka kortermajade elanikel parklat kasutada, paigaldame paremaks parkimise korraldamiseks lähiajal kellaajad.

STAADION KIVIÕLIS

Kiviõli staadionit on rajatud päris

Kiviõli raudteepeatuse parkla.

mitmes etapis, erinevate hankelepingutega ja ehitajatega. Sellisel viisil ühte ehitusobjekti hallata on olnud keeruline. Probleem ilmest oligi peamiselt selles, et terve objekti korraga ehitamiseks ei olnud piisavalt raha, niisiis otsustati 2019. aasta kevadel staadioni ehitusega alustada etappide kaupa. 2. augustil 2019. aastal sõlmiti esimene ehitusleping staadioni aluskonstruksioonide, drenaaži ja piirdeaia rajamiseks. Järgmisena rajati välisvalgustus ja paigaldati kunstmurukate. Ja kohe on lõppemas viimase etapi ehitustööd, millega rajatakse ettevalmistatud aluspõhjale jooksuradade, kergejõustikusektorite, teede ja platside katted. Kiviõli staadion on ligi kolmeaastaselt ehitusperioodil kokku maksma läinud 940 000 eurot, millest 180 000 eurot oleme saanud riigipoolset erakorralist COVID-19 investeringutoetust ja ülejäänud summa on finantseeritud pangalaenuga. Kuidas edasi? Peamine

väljakutse on panna staadion valarahva ja eriti noorte heaks täiega tööle!

KIVIÕLI RAUDTEE-PEATUSE PARKLA

Uus „Pargi ja reisi“ põhimõttel rajatud parkla Kiviõli raudteepeatuse juures on samuti valminud ja ootab kasutamist. Ühistransport meie piirkonnas on viimastel aastatel paranenud, liikumisvõimalused rongidega on tihenunud ja inimesed on leidnud, et mugav on liikuda soovitud sihtpunkti erinevaid liikumisvõimalusi kombineerides. Uues parklas on piisavalt kohti autodele ja ka mõnele bussile, samuti jalgrattahoidjad. Koostöös Ida-Viru Ühistranspordikeskusega hakkavad mitmed maakonnaliinid lähiajal väljuma uue parkla sees asuvast bussipeatusest. Sellekohane teavitust on tulemas. Rajatud on ka neli uut bussitaskut Maidla teele. Arvestades, et Transpordiametis on töös riigitee 13124

Sonda koolimaja.

Kiviõli-Maidla umbes 3,5 km pikkuse lõigu rekonstrueerimisprojekti koostamine ja realiseerimine, muutuvad lähiaastatel sealses liikluskolmes olud märgatavalt paremaks.

LIIMALA RANNA LAUTTEED

2020. aasta kaasava eelarve võtnud idee oli laudteed, pingid ja riietuskabiinid Liimala randa. Jällegi peab tõdema, et materjalide puudus tõi kaasa selle, et laudteed valmisid alles suve lõppu, aga sellised nad nüüd on. Lisatud on uusi pinke ja uuel hooajal teeme korda riietuskabiinid. Möödunud imeline suvi muidugi suurendas kordades Liimala randa külastajate arvu ning ootamatult tekkis seal tõsisemaid probleeme prügi, heakorraga ja tualettidega. Õnneks need mured said ka oma lahenduse. Praegu oleme plaani võtnud parkla ja laudteede otse valgustuse teema, mis ehk saab ka uuel hooajal täiendatud.

KIVIÕLI KESKVÄLJAKU ARENDUS

Detsembri lõpuga peaksid lõppema ehitustööd Kiviõlis keskvaljakul. Jällegi peab tõdema, et asjaolud muutuvad ajas päris kiiresti ja toovad kaasa planeerimata ressursi- ja ajakulu. Keskvaljakule oli 2012. aastal koostatud väga põhjalik ehitusprojekt, mida 2017. aastal veel täiendati ja uuesti kooskõlastati kõigi võrguvaldajatega. Sellest hoolimata olid 2021. aastal päriselt ehitama asudes mitmed asjaolud juba muutunud, eelkõige kommunikatsioonide ja pinnakatete osas. Mööda käijale võib tunduda, et kohati on ehitusel olnud vaikus, tegelikult tuli tegeleda ümberprojekteerimisega ja uute tehniliste lahenduste otsimisega. Loodame, et aasta lõpuks on olukord Kiviõli keskvaljakul oluliselt ilmekam. Teatud tööd võivad siiski jääda kevadesse, kuid põhimahus saab ehitus aasta lõpuks valmis. Ootame huviga Eesti Arhitektide Liidu

eesvedamisel käimas oleva Kiviõli keskuse arhitektuurivõistluse tulemusi, konkursi tähtpäev on juba 5. oktoobril! Võistluse eesmärk ja lähteülesanne oli siduda valmiv väljak ülejäänud linnaruumiga ja korrastada ajaloolised õunapuuaiaid, anda nendele kaasaegsem kasutusvõimalus.

MAHAJÄETUD ELUMAJADE LAMMUTAMINE KIVIÕLIS

Kuna lammutamine ja alade heakorrastamine on üks oluline osa valla arengust, oleme sellega ka jõudumööda tegeleenud. Pilotprojekt, mida me koostöös Rahandusministeeriumiga oleme juba ligi kaks aastat vedanud, kulgeb omas tempos. Oleme saanud projekti juurde liita veel kolmanda maja, hetke seisuga on riigi toel plaanis lammutada Keskuistee 43 ja 45 ning Kalevi 1. On tulnud ette palju keerukaid juriidilisi takistusi ja lammutamistöödele pole selle tõttu veel saanud asuda, enne on vaja saada kõik korteriomandid valla omandisse. Aga praegu oleme seisukohal, et praktiline lammutustöö kolme suure elumaja kallal hakkab toimuma peale aastavahetust ja kevadeks on platsid puhtad.

KIVIÕLI – PÜSSI KERGLIIKLUSTEE

Kavandame lähiajal läbi viia Kiviõli – Püssi kergliiklustee projekterimis-ehitustööde hankemenetlust. Projekti eesmärgiks on Kiviõli linnas Karja tänaval, Erra-Liiva külas ja Irvla teel ning kõrvalmaantee 13103 Lüganuse-Oandu-Tudu teel liiklusohutuse taseme tõstmine, eraldades jalakäijate ja jalgratturite liikluse mootorsõidukitest. Projekteeritakse ka kergliiklustee tänavavalgustus. Vaja on ühendada Kiviõli linna ja Püssi linna olemasolevad kergliiklusteed.

Anu Needo
Arendusnõunik

DETAILPLANEERINGUD

Varja tuulikupargi planeeringualal nr 1 detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegiline hindamise algatamine

Lüganuse Vallavalitsus teatab, et Lüganuse Vallavolikogu 25.08.2021 otsusega nr 319 algatati Lüganuse vallas Varja tuulikupargi planeeringualal nr 1 detailplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine. Planeering viiakse läbi Kupra (75101:003:0090, maatulundusmaa - kavandatava tuulikute asukohad nr 1, 2 ja 6), Pekka (43701:001:0247, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 3), Kukula (75101:003:0124, maatulundusmaa - kavandatava tuulikute asukohad nr 4 ja 5), Katri (43701:001:0238, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 7, Õunapuu (75101:003:0232, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht g), Koore (75101:003:0155, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht) ja Laurimatsi (75101:003:0178, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht i) kinnistustel.

Planeeringu eesmärk on algatada Lüganuse vallas Varja tuulikupargi planeeringualal nr 1 üldplaneeringut muutev detailplaneering, eesmärgiga viia läbi parima võimaliku asukoha valiku menetlus ja töötada välja tuulikute ja vajalike tehnorajatiste detailne lahendus.

Tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 lõike 1 punktist 1 ning planeerimisseaduse § 142 lõikest 1 ja 3 kaaseb planeeringu algatamisega keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Võimalike uuringute läbiviimise vajadus detailplaneeringut algatades puudub.

Detailplaneeringu algatamise otsusega on võimalik tutvuda Lüganuse Vallavalitsuses tööajal (Keskpuiestee 20, Kiviõli), Lüganuse valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/detailplaneeringud>.

Lüganuse Vallavalitsus

Keskpuiestee 20, Kiviõli, Lüganuse, Ida-Virumaa

Telefon: 332 1320

Varja tuulikupargi planeeringualal nr 2 detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Lüganuse Vallavalitsus teatab, et Lüganuse Vallavolikogu 25.08.2021 otsusega nr 320 algatati Lüganuse vallas Varja tuulikupargi planeeringualal nr 2 detailplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine. Planeering viiakse läbi Niidu (43701:002:0234, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 13), Kähriku (43701:003:1150, maatulundusmaa - kavandatava tuulikute asukohad nr 16 ja 17), Koolipõllu (43701:002:0112, maatulundusmaa - kavandatava tuulikute asukohad nr 18 ja 25), Koha-Koolmeistri (43701:002:0111, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 19), Kolmenurga (43701:004:1020, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 24), Roosipuu (43701:002:0222, maatulundusmaa - kavandatava tuulikute asukoht nr 34 ja (alternatiivne) asukoht r), Pikaraja (43701:004:0003), maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht p), Puugi (43701:004:0144, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht q) ja Pihlaka (43701:004:0110, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht s) kinnistutel.

Planeeringu eesmärk on algatada Lüganuse vallas Varja tuulikupargi planeeringualal nr 2 üldplaneeringut muutev detailplaneering, eesmärgiga viia läbi parima võimaliku asukoha valiku menetlus ja töötada välja tuulikute ja vajalike tehnorajatiste detailne lahendus.

Tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 lõike 1 punktist 1 ning planeerimisseaduse § 142 lõikest 1 ja 3 kaaseb planeeringu algatamisega keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Võimalike uuringute läbiviimise vajadus detailplaneeringut algatades puudub.

Detailplaneeringu algatamise otsusega on võimalik tutvuda Lüganuse Vallavalitsuses tööajal (Keskpuiestee 20, Kiviõli) ja Lüganuse valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/detailplaneeringud>.

Lüganuse Vallavalitsus

Keskpuiestee 20, Kiviõli, Lüganuse, Ida-Virumaa

Telefon: 332 1320

E-post: valitsus@lyganuse.ee

Varja tuulikupargi planeeringualal nr 3 detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Lüganuse Vallavalitsus teatab, et Lüganuse Vallavolikogu 25.08.2021 otsusega nr 321 algatati Lüganuse vallas Varja tuulikupargi planeeringualal nr 3 detailplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine. Planeering viiakse läbi Pajupõllu (43801:001:0144, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 20), Tuule (43701:003:0831, maatulundusmaa - kavandatava tuulikute asukohad nr 21, 26, 27 ja 30), Papli (43701:003:0712, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 22), Männiotsa (43701:003:0180, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 23), Kivivoore (43701:003:0460, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 28), Kopli (43701:003:0008, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 31), Seljamäe (43701:003:0009, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht nr 32), Männiku (43701:003:0253, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku asukoht 33), Tarepuu (43701:003:0910, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht j), Koidu (43701:003:0192, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht k), Kalju (43701:003:0640, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht l), Piiri (43701:002:0450, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht m), Põdra (43701:003:1091, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht n), Varbe (43701:003:0012, maatulundusmaa - kavandatava tuuliku (alternatiivne) asukoht o) kinnistutel.

Planeeringu eesmärk on algatada Lüganuse vallas Varja tuulikupargi planeeringualal nr 3 üldplaneeringut muutev detailplaneering, eesmärgiga viia läbi parima võimaliku asukoha valiku menetlus ja töötada välja tuulikute ja vajalike tehnorajatiste detailne lahendus.

Tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 lõike 1 punktist 1 ning planeerimisseaduse § 142 lõikest 1 ja 3 kaaseb planeeringu algatamisega keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Võimalike uuringute läbiviimise vajadus detailplaneeringut algatades puudub.

Detailplaneeringu algatamise otsusega on võimalik tutvuda Lüganuse Vallavalitsuses tööajal (Keskpuiestee 20, Kiviõli) ja Lüganuse valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/detailplaneeringud>.

Lüganuse Vallavalitsus

Keskpuiestee 20, Kiviõli, Lüganuse, Ida-Virumaa

Telefon: 332 1320

E-post: valitsus@lyganuse.ee

Ajaloosid väärtused, kaasaegsed lahendused

Hardi Murula nimi ütleb kohalikule kogukonnale nii mõndagi, Viru Maamajanduse OÜ ehk vähem. Aga selleks, et ütleks rohkem valisime sel korral LEADER-loo kau-du kohalike ettevõtjate tutvustamiseks just selle koosluse ja toome teieni ühe tootmis-hoone loo, mis ilmestab kenasti mõtteviisi, kuidas tulevikku vaadates maapiirkondade väärtust säilitada. Seejuures rakendades loodust ja keskkonda säästvaid lähenemisi, tulevate põlvete hüvanguks.

Viru Maamajanduse OÜ on võtnud ette üsna ambitsioonika projekti – taastada Maidla külas Kastani tänaval tootmishoone, kus ajalooliselt on toimunud mõisaaeg-ne piirituse- ja hiljem kolhoosiajal mal-toosatootmine. Et tootmishooneid on pika ajaloo vältel oluliselt ümber ehitatud ning tänaseks on need üsna amortiseerunud, on enamus hoonetest tulnud lammutada ja muuhulgas likvideerida ka masuüdihoidlajätkreostus. Kuigi Hardi mõnab, et nulist on üht tootmishoonet majanduslikult mõistlikum rajada nii ehitust kui majandamiskulu silmas pidades, tundub maapiirkondades paljude lagunevate hoonete kõrval uute ehitamine ebamõistlik. Seega põhjuseid just seda teed minna on isegi kaks – üks väga pikalt kasutuseta olnud hoone saab korda ja koha ajalooline al-koholitootmise lugu on lisaväärtus hilisemates turundustegevustes nii otseselt objektile kui piirkonnale laiemalt. Nimelt on plaanis hoonetele uue elu sisse puhumisel jätkata traditsiooni ja toota Kastani tänaval alkoholi, sealhulgas seda ka destilleerida.

Virumaa Koostöökoguni jõudis Murula läbimõeldult planeerides tootmistegavuse energiakasutuse optimeerimist lähtudes ringmajanduse põhimõtetest: „Ringmajandus, biomajandus, rohemajandus – üks-

Vaade vabrikule Küttejõu poolt. Foto: VIKO

kõik, kuidas me seda nimetame – on tulevik, sest meie ressursid on piiratud. Nii meie piirkonnas kui kogu Eestis on palju potentsiaali biomajanduse laiemaks rakendamiseks. Näiteks minu tootmistegavuse ainsateks jäätmeteks on puidutuhk ja orgaanilised jäätmed, mida ma saan kasutada põllumaade viljakuse parendamiseks.“ Et alkoholi tootmisprotsess vajab destillaadi kuumutamise järel kohe ka jahutamist on sellega kaasnev energiakuulu ja -kadu väga suur ning energiakao optimeerimise ja jääksoojuse ära kasutamiseks sai teostatud põhjalik energiaaudit, et taastuvenergiat võimalikult efektiivselt kasutada. Murula: „Destillaati eelsoojendatakse pelletikatla küttevee abil ning destilleerimiseks kasutatakse paigaldatud päikesepaneelidest saadavat elektrit, jahutamisel tek-kiv jääksoojus kasutatakse aga ära hoone kütisel. Lisaks on kogu protsess mugavalt nutiseadme jälgitav ja juhitav.“ Kapitalikuludid kokku arvates ei pruugi otsene kokkuvõtte olla suur, kuid palju olulisemaks peab Hardi tootmistegavuses taastuvenergia ja jääksoojuse kasutust.

Neil, kes nutikaid lahendusi ka enda tootmises kaaluvad, soovib Hardi kõige-

Lüganuse valla territooriumile rajatava biotoodete tootmiskompleksi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine

Lüganuse Vallavalitsus teatab, et Lüganuse Vallavolikogu 25.08.2021 otsusega nr 317 algatati Viru Keemia Grupp AS Lüganuse valla territooriumile rajatava biotoodete tootmiskompleksi kohaliku omavalitsuse eriplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Taotletava eriplaneeringu eesmärgiks on olulise ruumilise mõjuga ehitise objek-

ti asukohavaliku menetluse läbiviimine ja biotoodete tehase rajamise detailse lahenduse väljatöötamine. Soovitakse leida biotoodete tehasele parim võimalik asukoht, misjärel on võimalik lahendada ehituslikud küsimused. Eriplaneeringu planeeringualaks määrati esialgu kogu Lüganuse valla territoorium.

Eriplaneeringu koostamise algataja ja kehtestaja on Lüganuse Vallavolikogu, koostamise korraldaja Lüganuse Vallavalitsus, eriplaneeringu koostaja ja keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviija selgub hankemenetluse tulemusel. Eripla-

Varja tuulikupargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju hindamise algatamine.

Lüganuse Vallavalitsus teatab, et Lüganuse Vallavolikogu 25.08.2021 otsusega nr 318 algatati Varja tuulikupargi kohaliku omavalitsuse eriplaneering ja keskkonnamõju hindamine.

Eriplaneeringu alaks on kogu Varja küla piirese ja Tallinna-Narva maanteest põhjapoolse jääv ala. Ala pindala ja alternatiivsed asukohad täpsustuvad planeeringu koostamise käigus.

Lüganuse valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek toimub 07.10.2021 – 05.11.2021.

Lüganuse valla üldplaneeringu koostamine ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine algatati Lüganuse Vallavolikogu 22.08.2018 otsusega nr 99. Üldplaneeringu eesmärgiks on planeerimisseaduse §-s 75 toodud ülesannete lahendamine. Planeeringuga määratakse ruumilise arengu põhimõtted ja tingimused, mis vastavad valla sotsiaal-majanduslikele, kultuurilistele ja looduskeskkondlikele arenguvajadustele ja -suundumustele. Üldplaneeringu eesmärgiks on tagada elukvaliteet valla erinevates piirkondades ning toetada valla keskuse jätkuvat mitmekülgset arengut. Ül-

dplaneeringuga ei kavandata olulisi muudatusi juba väljakujunenud asustusstruktuuris.

Üldplaneeringuga paralleelselt viiakse läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH), mis toob välja planeeringu elluviimisega kaasnevaid võimalikke strateegilisi mõjusid ning esitab ettepanekuid planeeringu täiendamiseks. Planeeringu elluviimisega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju.

Üldplaneeringu ja KSH materjalidega on võimalik avaliku väljapaneku ajal tutvuda Lüganuse valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/uue-uldplaneeringu-koostamine>

Tööajal järgmistest valla asutustest:

- Lüganuse Vallavalitsuses (Keskpuiestee 20, Kiviõli linn, Lüganuse vald);
- Kiviõli Linnaraamatukogus (Viru tn 7,

pealt sõnastada lahenduste kasutusele võtmise eesmärk – kas otseste kulude kokkuvõtte või energia kasutamise vähendamine, kuna need kaks võivad olla erinevalt saavutatavad. Ja seejärel alles peaks liikuma vajalike tegevuste planeerimiseni.

Tulevikule mõeldes ootavad Viru Maamajanduse OÜ-d viie aasta perspektiivis majandustegevuse mitmekesistamise projekti elluviimine ja kuivati ehitus. „Eesmärk on välja arendada biomajanduse hoone, kus kohalikku toorainet võimalikult keskkonnasäästlikul moel väärindatakse.“ võtab Hardi oma tegemised Maidla küla mõisakompleksi ajaloolise piiritusetootmise tuleviku kokku.

Virumaa Koostöökogu igatahes panustab nüüd hulgalet solaaenergiale. Eesmärgi nimel. Vaat nii.

MTÜ Virumaa Koostöökogu

neeringu koostamisest huvitatud isik on Viru Keemia Grupp AS.

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsusega on võimalik tutvuda Lüganuse Vallavalitsuses tööajal (Keskpuiestee 20, Kiviõli) ja Lüganuse valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/eriplaneering>.

Lüganuse Vallavalitsus

Keskpuiestee 20, Kiviõli, Lüganuse, Ida-Virumaa. Telefon: 332 1320. E-post: valitsus@lyganuse.ee.

neeringu koostamisest huvitatud isik on Varja Windfarm OÜ.

Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise otsusega on võimalik tutvuda Lüganuse Vallavalitsuses tööajal (Keskpuiestee 20, Kiviõli) ja Lüganuse valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/eriplaneering>.

Lüganuse Vallavalitsus

Keskpuiestee 20, Kiviõli, Lüganuse, Ida-Virumaa. Telefon: 332 1320. E-post: valitsus@lyganuse.ee.

- Kiviõli linn, Lüganuse vald);
- Sonda Raamatukogus (Üljaste tee 14, Sonda alevik, Lüganuse vald);
- Lüganuse Valla Raamatukogus (Kiviõli tee 25/2, Lüganuse alevik, Lüganuse vald, Lüganuse Kooli territooriumil);
- Püssi haruraamatukogus (Kooli tn 5, Püssi linn, Lüganuse vald);
- Maidla haruraamatukogus (Maidla tee 56, Savala küla, Lüganuse vald).

Üldplaneeringu ja KSH aruande kohta saab avaliku väljapaneku jooksul esitada kirjalikult ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi Lüganuse Vallavalitsuse e-posti aadressil valitsus@lyganuse.ee

Avaliku väljapaneku järgsete avalike arutelude toimimise ajad teatab vallavalitsus pärast avaliku väljapaneku lõppemist.

Lüganuse Vallavalitsuse 15.09.2021 korraldusega nr 531 kehtestati Püssi linnas A. Kitzbergi tn 5 kinnistu valla üldplaneeringuga kooskõlas olev detailplaneering.

Detailplaneeringuala pindala on 2531 m². Planeeringu eesmärgiks on kinnistu kaheks jagamine ning hoonestamata osale tingimuste määramine elumaja ja sauna ehitamiseks koos nende juurde kuuluvate

kommunikatsioonidega. Detailplaneeringu elluviimisel ei esine majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi mõjusid ega negatiivseid mõjusid looduskeskkonnale

Kohalike omavalitsuste volikogude valimised 2021

Valimispäev on **17. oktoobril 2021**

Valimisnädal algab esmaspäeval ja koosneb kuuest eelhääletamise päevast ning lõpeb pühapäeval, valimispäeval. Eelhääletamise perioodil on võimalik oma hääل anda elektrooniliselt.

Lüganuse valla valimiskomisjoni asukoht on Lüganuse vallamajas aadressil Keskpuiestee 20, Kiviõli linn, 43199 Lüganuse vald.

Lüganuse valla valimiskomisjoni tööaeg:

- Ajavahemikus 18.08.2021 – 15.09.2021 töötab valimiskomisjon igal tööpäeval kella 09.00 kuni 11.00 (v.a. 07.09.2021 ja 09.09.2021);
- 07.09.2021 ja 09.09.2021 töötab valimiskomisjon kella 14.00 kuni 18.00.

TEADMISEKS VALIJALE ÜHTNE VALIMISNÄDAL 11.10.2021-17.10.2021

Valimiste periood koondub ühte nädalasse:

- Esmaspäevast laupäevani saab hääletada nii pabersedeliga jaoskonnas kui ka elektrooniliselt.
- Pühapäeval valimispäeval toimub ainult pabersedeliga hääletamine. Uuendusena saab valija pühapäeval jaoskonnas pabersedeliga hääletades oma e-hääle veel ära muuta.
- Esmaspäevast kuni neljapäevani on igas vallas ja linnas avatud vähemalt üks valimisjaoskond, kus saab hääletada väljaspool oma elukohajärgset valimisringkonda.
- Reedel, laupäeval ja pühapäeval saab hääletada ainult oma elukohajärgses valimisringkonnas.
- Kodus hääletamine toimub valimisnädala reedest pühapäevani. Taotlust selleks saab esitada telefoni teel reedel ja laupäeval kell 12-20 ning pühapäeval kell 9-14.

PAINDLIK JAOSKONNAVALIK

Kohalikel valimistel saab valija nüüdsest oma valimisringkonna piires hääletamas käia endale sobivaimas jaoskonnas. Selle võimaluse tagab **elektrooniline valijate nimekiri**, mis asendab seni jaoskondades kasutusel olnud pabernimekirjad.

Ringkonna hääletusruumide asukohad on kirjas **valimiste teabelehel**, veebilehel [valimised.ee](#) ja teavet saab ka **valimiste infotelefonilt tel 631 6633**.

Lüganuse vallas on moodustatud 6 valimisjaoskonda

Valimisjaoskond nr 1 hääletamisruum asub kõigil eelhääletamise päevadel ja valimispäeval **Kiviõli I Keskkoolis** (Viru tn 14, Kiviõli linn, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond). Tel 5430 1159.

Valimisjaoskond nr 2 hääletamisruum asub teisel ja esimesel päeval enne valimiste päeva ja valimispäeval endises **Lüganuse vallamajas** (Kiviõli tee 8, Lüganuse alevik, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond). Tel 5430 1160.

Valimisjaoskond nr 3 hääletamisruum asub teisel ja esimesel päeval enne valimiste päeva ja valimispäeval **Maidla rahvamajas** (Maidla tee 56, Savala küla,

E 11.10	T 12.10	K 13.10	N 14.10	R 15.10	L 16.10	P 17.10.2021
EELHÄÄLETAMINE						VALIMISPÄEV
Keskuste jaoskondades hääletamine 12.00 – 20.00				Kõikides jaoskondades hääletamine 12.00 – 20.00		Kõikides jaoskondades hääletamine 9.00 – 20.00
Elektrooniline hääletamine E 9.00 ...						
Asukohas hääletamine 9.00 – 20.00				Kodus hääletamine 9.00 – 20.00		

Lüganuse vald, Ida-Viru maakond).Tel 5430 1161.

Valimisjaoskond nr 4 hääletamisruum asub teisel ja esimesel päeval enne valimiste päeva ja valimispäeval **Püssi kultuurimajas** (Kooli tn 5, Püssi linn, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond).Tel 5430 1162.

Valimisjaoskond nr 5 hääletamisruum asub teisel ja esimesel päeval enne valimiste päeva ja valimispäeval **Sonda rahvamajas** (Lembitu tn 13, Sonda alevik, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond).Tel 5430 1163.

Valimisjaoskond nr 6 hääletamisruum asub teisel ja esimesel päeval enne valimiste päeva ja valimispäeval **Erra lasteaias** (Puiestee tn 8, Erra alevik, Lüganuse vald, Ida-Viru maakond).Tel 5430 1164.

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel korraldab väljaspool elukohajärgset valimisringkonda eelhääletamist valimisjaoskond nr 1. Valimisjaoskond nr 1 korraldab hääletamist vajadusel ka asukohas ja ööpäevases hoolekandeesutuses.

Kodus hääletamist korraldavad valimisjaoskond nr 1 (tel 5430 1159) ja valimisjaoskond nr 2 (tel 5430 1160).

JAOSKONNAS

- Valija tuvastatakse isikut tõendava dokumendi (ID-kaart, pass, juhiluba) alusel.
- Seejärel teeb jaoskonnatöötaja arvutis elektroonilisse valijate nimekirja märke valijale hääletamissedeli väljastamise kohta.
- Valija saab hääletamissedeli kätte paberile antud allkirja vastu. Selleks on jaoskondades eraldi allkirjalehed.
- Valija läheb valimiskabiini, kus kirjutab sedelile meelepärase kandidaadi numбри.
- Enne kokkumurtud sedeli valimiskasti laskmist vajutab jaoskonnatöötaja selle välisküljele pitsatijäljendi.

VALIMISTE TEABELEHT

- Igale aadressile, kus elab kas või üks hääleõiguslik inimene, saadab siseministerium hiljemalt oktoobri esimesel nädalal valimiste teabelehe. Kes on teinud [eesti.ee](#)-s vastava märke, saavad selle info e-kirjaga.
- Valimiste teabelehel on kirjas **üldine info valimisõigusest** ja märgitud kõigi

hääletamisruumide asukohad vallas või linnas.

- Valimiste teabeleht asendab sellest aastast valijakaardi. Kumbki neist **pole seotud valimisõigusega**.

VALIMISÕIGUS

Kohalike omavalitsuste valimistel on hääletamisõigus **vähemalt 16-aastaselt** valijal, kelle **elukoha aadress on rahvastiku registrisse** kantud.

- Lisaks Eesti kodanikele saavad kohalikel valimistel hääletada
- Eestis elavad muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikud,
- Eestis püsivalt elavad välisriigi kodanikud,
- Eestis püsivalt elavad kodakondsuseta isikud.

POLIITILINE AGITATSIOON

- Sellest aastast on **poliitiline välireklaam lubatud kogu valimisperioodi ajal**.
- Poliitilist selgitustööd** tohib teha ka **valimispäeval**.
- Vaid **hääletamisruumis** sees peab olema tagatud **valimisrahu**.

E-HÄÄLETAMINE

- E-hääletada saab **arvutis**, sisestades ID-kaardi **ID-kaardi lugejasse** või **arvuti** ja **mobiil-ID** abil.
- Turvaliseks ja sujuvaks e-hääletamiseks **kontrolli** eelnevalt oma ID-kaardi tarkvara, arvuti operatsioonisüsteemi ja viiruse-tõrjetarkvara **uuendusi**.
- NB! 30 minuti jooksul pärast hääletamist on võimalus oma **e-hääle kohalejõudmist kontrollida nutiseadme** (nutitelefon, tahvelarvuti) abil.

KOROONAVIIRUS

Kardetavasti tuleb sügiselgi arvestada viiruse levikust tingitud piirangutega. Seepärast:

- kanna hääletusruumis maski,
- hoia teistega vahet,
- desinfitseeri käsi,
- võimalusel luba eakad järjekorras ette,
- võimalusel käi jaoskonnas enne valimispäeva.

Rohkem infot
<https://www.valimised.ee/>

LÜGANUSE VALLAVALITSUS

kuulutab välja konkursi

LOGOPEEDI

teenistuskohale

Logopeedi teenistuskoha eesmärk on eestikeelse kõneravialase töö korraldamine Lüganuse valla koolieelsetes lasteasutustes (sh laste diagnoosimine, kõneravitundide andmine, kõneravialase dokumentatsiooni korrashoid jne) ning õpetajate ja lapsevanemate nõustamine HEV-lastel õppe korralduse valdkonnas.

Logopeedi kandidaadilt ootame erialast kõrgharidust, valdkonda reguleerivate õigusaktide tundmist, koostöövõimet ja suhtlemisoskust, täpsust ja korrektsust.

Vallavalitsus pakub:

- huvitavat ja väljakutseid pakkuvat tööd;
- mitmekesist, vastutusrikast ning arendavat töökeskkonda;
- toetavat meeskonda;
- erialaseid täiendkoolitusi;
- Lüganuse Vallavalitsuse palgajuhendiga kehtestatud teenistujate II palgagruppi kuuluvat palka <https://www.riigiteataja.ee/akt/403022021030>

Avaldus, motivatsioonikiri, CV ning haridust tõendava dokumendi koopia palume saata Lüganuse Vallavalitsusele aadressil Keskpuiestee 20, Kiviõli linn, 43199 Lüganuse vald või digitaalselt allkirjastatuna valitsus@lyganuse.ee märgusõnaga „Logopeedi konkurss“

Kandideerimistähtaeg: 04.10.2021

Täiendav info telefonil 33 21 320, e-post: valitsus@lyganuse.ee

LÜGANUSE VALLAVALITSUS

kuulutab välja konkursi

VALLAARHITEKT- PLANEERIMISSPETSIALISTI

teenistuskohale

Vallaarhitekti - planeerimisspetsialisti teenistuskoha eesmärk on Lüganuse valla üldsuse huvisid arvestava arhitektuurse ilme ja avaliku ruumi kujundamine, planeeringute menetlemine ja koordineerimise korraldamine, lähtudes heast projekteerimis-, planeerimis- ja ehitustavast.

Vallaarhitekti – planeerimisspetsialisti kandidaadilt eeldame erialast kõrgharidust, töökogemust avalikus teenistuses, ehitus- ja keskkonnalase seadusandluse tundmist, projekteerimistarkvara tundmist kõrgemal tasemel, loomingulisust ja innovaatilisust, varasemat ametialast kogemust, eesti keele valdamist kõnes ja kirjas kõrgtasemel ning vene keele oskust suhtlustasemel. Kasuks tuleb mõne muu võõrkeele oskus suhtlustasemel.

Vallavalitsus pakub:

- huvitavat ja väljakutseid pakkuvat tööd;
- mitmekesist, vastutusrikast ning arendavat töökeskkonda;
- toetavat meeskonda;
- erialaseid täiendkoolitusi;
- Lüganuse Vallavalitsuse palgajuhendiga kehtestatud teenistujate III palgagruppi kuuluvat palka <https://www.riigiteataja.ee/akt/403022021030>

Avaldus, motivatsioonikiri, CV ning haridust tõendava dokumendi koopia palume saata Lüganuse Vallavalitsusele aadressil Keskpuiestee 20, Kiviõli linn, Lüganuse vald, 43199 või digitaalselt allkirjastatuna valitsus@lyganuse.ee märgusõnaga „Vallaarhitekt-planeerimisspetsialisti konkurss“.

Kandideerimistähtaeg: 04.10.2021

Täiendav info telefonil 33 21 320, e-post: valitsus@lyganuse.ee

LÜGANUSE VALLAVALITSUS

kuulutab välja konkursi

KESKKONNASPETSIALISTI

teenistuskohale

Keskkonnaspetsialisti ametikoha eesmärk on Lüganuse valla põhiliste keskkonnaalaste arengusuundade ja eelistuste väljatöötamine ning järelevalve teostamine, keskkonnaalaste projektide elluviimine, jäätmekäitluse korraldamine, heakorra eest vastutamine ja haljastusega tegelemine (valla üldpildi/ilme kaunistamine).

Keskkonnaspetsialisti kandidaadilt ootame keskkonnaalast kõrgharidust, erialast töökogemust avalikus teenistuses, loomingulisust ja innovaatilisust, eesti keele valdamist kõnes ja kirjas kõrgtasemel ning vene keele oskust suhtlustasemel. Kasuks tuleb mõne muu võõrkeele oskus suhtlustasemel.

Vallavalitsus pakub:

- huvitavat ja väljakutseid pakkuvat tööd;
- mitmekesist, vastutusrikast ning arendavat töökeskkonda;
- toetavat meeskonda;
- erialaseid täiendkoolitusi;
- Lüganuse Vallavalitsuse palgajuhendiga kehtestatud teenistujate II palgagruppi kuuluvat palka <https://www.riigiteataja.ee/akt/403022021030>

Avaldus, motivatsioonikiri, CV ning haridust tõendava dokumendi koopia palume saata Lüganuse Vallavalitsusele aadressil Keskpuiestee 20, Kiviõli linn, 43199 Lüganuse vald või digitaalselt allkirjastatuna valitsus@lyganuse.ee märgusõnaga „Keskkonnaspetsialisti konkurss“.

Kandideerimistähtaeg: 18.10.2021

Ametikohale asumine esimesel võimalusel.

Täiendav info tel 33 21 320, e-post: valitsus@lyganuse.ee

Hulkuvad kassid on probleemiks

Hulkuvaid kasse on Lüganuse vallas palju. Lüganuse valla territooriumilt satub igal aastal loomade varjupaika ca 100 kassi – nii mänguhuvilisi kassipoegi, tiineid kasse kui ka poegadega kasse.

Selleks aga, et kasside populatsiooni vähendada, tuleb nende arvukust piirata. On oluline meeles pidada, et kass saavutab suguküpsuse juba 5.-6. elukuu vahel ja emane kass võib aastas ilmale tuua 2-3 pesakonda kassipoegi. Aastas võib kass sünnitada ligikauda 20 järglast, mistõttu on kassikolooniate tekkimine väga lihtne ja kiire.

Eeskätt saabki kasside arvukuse piiramine alguse omaniku käitumisest ja vastutustundest. Tihti aga kohtamegi just vastutustundetust – sageli ei mõtle inimesed korralikult läbi, millised mured ja kohustused kaasnevad kassi võtmisega. Enne lemmikloomade võtmist peab inimene

olema kindel, et ta suudab loomale aastatepikkust kodu pakkuda ning hoolitseda looma heaolu ja tervise eest. Kindlasti tuleb mõelda ka sellele, kuidas vältida soovimatuid pesakondi, kelle eest hoolitsemisega ei tulda toime ja kellele on keeruline uusi kodusid leida.

Kõige lihtsam moodus soovimatute pesakondade vältimiseks on kassi steriliseerimine või kastreerimine. Lisaks muutuvad steriliseeritud/kastreeritud kassid kodusemaks – väheneb hulkumine ja haiguste levik. Kastreeritud kass lõpetab territooriumi märgistamise, steriliseerimine hoiab ära emakapõletikud. Kuigi kassi steriliseerimine/kastreerimine mõjub looma käitumisele ja tervisele positiivselt ning aitab vältida soovimatut tiinust, siis sageli jäetakse kassid steriliseerimata/kastreerimata ja lastakse omapäi tänavatele, kus nad paljunevad kiiresti. Soovima-

tud pesakonnad aga jäetakse ripakile ja nii hulkuvate kasside populatsioon suureneb.

Murekohaks on ka suveks maakodudesse võetud kassid, keda üldjuhul ei kastreerita/steriliseerita ja kes sügiseti „unustatakse“ maakodudest kaasa võtta. Nii satuvad tänavatele hüljatud kassid, kes samuti põhjustavad kasside arvukuse tõusu.

Lüganuse Vallavalitsus tegeleb hulkuvate kasside probleemiga igapäevaselt, tasub igakuiselt loomade varjupaiga poolt saadetud arve, mis tihti ulatub tuhandetesse eurodesse. Lüganuse Vallavalitsus aitab hulkuvaid kasse oma võimaluste piires ja samas kutsub kodanikke üles oma lemmikloomade suhtes vastutustundlikult käituma. Varakult kastreeritud või steriliseeritud kass aitab kaasa kasside arvukuse vähendamisele Lüganuse vallas.

Liisi Marits
keskkonnaspetsialist

Fotod: Kiviõli I Keskkool

Põnev õppimine

Elame ajastul, kus infot pakutakse uksest ja aknast. Infost pole kasu kui me ei oska seda seostada ega kasutada. Muutunud õpikäsitus suunab koolis lõimima erinevaid õppeaineid. Lõimitud õpe annab õppijale tervikliku pildi ning lisab elulisust.

Eelmisel õppeaastal lõimusiid 8. klassi õpetajad tervisliku toitumise teema ümber. Märksõnaks KOHALIK TOIT. Kuidas on kohaliku toidu kasvatamine ja tarvitamine seotud geograafia, majanduse, kunsti, bioloogia, kodunduse ja inimeseõpetusega? Ilmselt hakkas lugejal juba mõte jooksmas. Õpilased uurisid söödavaid taimi, kohaliku kogukonna toidu tootjaid, kuidas toidukasvatamine mõjutab keskkonda ning uurisid ka retsepte, et valmistada kohalikust toorainest toitu.

Kevadel toimus lõimitud õppe praktikum, ehitati peenrakaste, valmistati ette peenraid ja pandi ka seemned mulda. Sügisel korjati saaki ning kodunduse tunnis valmistati isekasvatatud toorainest toitu.

Protsess oli huvitav nii õpetajatele, kui ka õpilastele. Toodi välja, et ainetevaheline seos oli selge ja arusaadav ning kogeti rõõmu ja eduloomust enda tehtud töö tulemustest.

Väärtust loob lõimingu võimalus teha koostööd, tundsime toetust ka kogukonna poolt. Peenrakastide ehitamiseks töid meile materjali Silver ja Liina Lipp ning peenrakastid täitsime kuldaväärt kraamiga, mida käisime Sibrits Jane hobusetallide juurest toomas.

Lõimuda on huvitav ja annab võimaluse koostööks. Ja koos jõuab kaugemale!

Helena Paist
Kiviõli I Keskkool

Uue õppeaasta algus Kiviõli Vene Koolis

1. septembril, teadmiste päeval, heliseski kogu koolipere jaoks uue õppeaasta esimene koolikell. Paljudele meie hulgast on see päev väga tähtis. Paljud alustavad oma isiklikku teekonda teadmiste ja uute avastuste maailma. Olgu tegemist lasteaialaste, algklasside õpilaste või kõrgkoolide viimaste kursuste tudengitega, lasteaedade, põhikooli või gümnaasiumi õpetajatega ning loomulikult vanematega, vanavanematega – kõiki ootavad ees oma rõõmud ja mured, saavutused, unustamatud hetked ja uued avastused.

Sel aastal avas meie kool uksed 199 õpilasele. Esimesse klassi astujaid oli 15, kõik pidulikult rietatud, silmis sära ning soov hakata ammutama uusi teadmisi ja rõõm kohtuda uute klassikaaslastega. Nagu juba traditsiooniks saanud, toimus esimesel koolipäeval kaks pidulikku aktust. Pandeemiaga seotud olukord teeb siiski oma korrektiive ürituste korraldamise osas. On tore, et praeguste tingimustega oli võimalus koguneda aktusteks kooli aulasse, et üheskoos nautida pidulikku meeleolu. Loomulikult tuli arvestada Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud reeglitega.

Esimese klassi aktusel oli lubatud viibida vaid ühel vanemal, kuid viidi läbi ka veebiülekanne, tänu millele said osaleda kõik huvilised. 2.-8. klasside õpilastele toimus samuti pidulik aktus aulas, kuid üsna lühikeses formaadis, võttes arvesse kõiki reegleid.

Foto: Karina Cheburashkina

Täname kõiki lapsevanemaid, kes suhtusid antud olukorda mõistvalt. Täname kogu kooliperet, kes aitasid kaasa teadmiste päeva korraldamisele. Ilusat kooliaastat, kaldis koolipere!

Kooliaasta esimesed huvitavad sündmused on juba toimunud

Esimene koolinädal lõppes traditsiooniliselt kogu kooliperele tervisepäevaga. Liikumine – see on elu! Mida sagedamini see meile meenub ja mida rohkem me liigu-

me, seda tervemad, rõõmsamad, õnnelikumad ning avatud uutele teadmistele me oleme. Kooliaasta alguses on parim aeg seda üksteisele meelde tuletada.

4.-5. klasside õpilastele toimus aktiivne õppimine Tallinna Meremuuseumis. Teisel õppenädalal toimusid õppereisid AHHA keskusesse 8. klassi õpilastele ja Tallinna Loomaaeda 2. klassi õpilastele ning kuu vältel toimusid õppereisid ka 6., 7. ja 9. klassi õpi-

lastele.

Meeldiv on tõdeda, et juba esimesel õppenädalal alustas tööd õpilasesindus. Esialgu kohtuti vana koosseisuga, teisel nädalal toimus juba koosolek neile, kes soovisid liituda õpilasesindusega.

Soovime kõigile Lügänu valla koolidele loomingulist, viljakat ja mis kõige tähtsam – kontaktõpet!

Karina Cheburashkina
Kiviõli Vene Kooli huvijuht

Kui saaks, õpiks iga päev õues

10. september oli Kiviõli I Keskkoolis õues õppimise päev. Traditsiooniliselt toimub kooliaasta alguses matkapäeva, mis võimaldab vahetada õpikeskkonda, läbida erinevaid avastusradasid, osaleda põnevates haridusprogrammides, mida koolidele õppetöö rikastamiseks pakutakse.

Loodusaineid on põnev õppida ikka looduses kohapeal. Nii said esimese klassi lapsed Erra külaplatsil eristada elus- ja eluta looduse objekte ja nähtusi, teha ilmavaatlust. Teise klassi lapsed jälgisid Tallinna loomaaia loomade välimust ja käitumist ning seostasid seda nende elukeskkonnaga. Õpilased said teada, miks on lumeleopardil pikk kohev saba või jääkarul pisikesed kõrvad jpm. Kolmanda klassi õpilased määrasid Jääajakeskuses ilmakaari kaardi ja kompassi abil ning katsetasid, kuidas mõõta vee temperatuuri,

9. klassi poisid mõõdavad vee puhtust. Foto: KIK arhiiv

sügavust ja läbipaistvust.

Põhikooli õpilased said avastada AHHA Teaduskeskuses päikese-

süsteemi, uurida tard- ja settekiivimeid Ontikal, mõõta vee puhtust Aidu karjääris ja uurida maapõue

Kohtla-Nõmme Kaevandusmuuseumis.

Kõike kirja pannes läheb loetelu pikaks, aga kokkuvõtvalt, mõte seisneb selles, et õuesõpe on imeiline õppimisviis, mida kinnitab ka õpilastel tulev tagasiside - „Nii lahe oli!“ Positiivne tunne, stressivaba olek toetab õppimisvõimet ja mälu tegevust. Õuesõpe avab meeled, aitab läbi kogemuse uute seoste ja teadmiseni jõuda efektiivsemalt, kui klassiruumis istudes. „Õuesõpe on õppimine ehedas, õppimist toetavas keskkonnas, kõigi meeltega vahetult kogedes, oma kätega ise tehes ja kogetut teistele vahendades ning edasi õpetades“ (Sarv, M., 2006)

Kui saaks, õpiks lausa iga päev õues!

Helena Paist
Kiviõli I keskkool
huvijuht

Septembrikuu ja aasta uus

Uus õppeaasta on oma hoo sisse saanud ja paslik hetk anda ülevaade, kuidas on Kiviõli I Keskkool kooliaastaks valmis.

Alustame seda õppeaastat kontaktõppes ja loodame, et nõnda jätkub see terve õppeaasta jooksul. Sel õppeaastal õpib meie koolis 351 õpilast. 1. klassi asus õppima 26 ja 10. klassi 20 õpilast.

Augustikuistel planeerimispävakutel panime meeskonnaga paika selle õppaasta fookuse.

Õppe- ja kasvatusportsessis pöörab kool sel õppeaastal suurt tähelepanu ennast juhtiva õpilase arendamisele ning õppija toetamisele õppimisel. Praegune aeg nõuab kriitiliselt ja loovalt mõttevaid, analüüsivõimelisi, ettevõtlikke, koostõiseid ja ennast juhtivaid

inimesi. Ennast juhtiv õppija oskab end motiveerida ja tuleb toime ka eksimustega. Ennast juhtiv õpilane jälgib paindlikult oma õppimisprotsessi ning teab, milline õpistrateegia millises olukorras on arukas. Samuti oskab ennast juhtiv õppija reguleerida õppimisega seotud emotsioone. Neid oskusi läheb vaja nii kontaktõppes, distantsõppes kui ka edasisel õpiteekonnal.

Jätkuvalt osaleme Keskkonnainvesteeringute Keskuse õppekäikudel, mis annavad võimaluse projektõppeks, õuesõppeks ning täiendavad õpilaste teadmisi, rikastavad silmaringi ja aitavad vastava aine õpetajatel käsitleda erinevaid teemasid põhjalikumalt ja praktilisemalt.

Muukeelsetele lastele pakume eesti keele õppimise tuge keelerühmades. Selleks, et muukeelsete laste keeleõppe tugi oleks efektiivsem läbib 24 meie kooli õpetajat selle õppaasta jooksul seitse LAK-õppe koolituse moodulit. Lõimitud aine- ja keeleõpe ehk LAK-õpe on tõhus viis omandada võõrkeelt selles keeles teisi aineid õppides. Õpetaja tähelepanu keskmes on nii ainesisu, keel kui ka õpioskused.

Loodame, et õppeaasta tuleb teadmistest tihe ja pakub avastamisrõõmu nii suurele kui väikesele õppurile.

Hoiame üksteist!

Anu Vau
Direktor

LÜGANUSE VALLA ÕPETAJA!

Head saabuvat õpetajate päeva, sära silmadesse ja rohkesti rõõmu oma tööst!

Lügänu Vallavalitsus
Lügänu Vallavalitsus

Purtse skate-park. Fotod: Viivian Päll

Savala skate-park.

Purtse ja Savalas peagi uued skate-pargid

Alates 13. septembrist alustati Savala ja Purtse skate-parkide ehitusega. Vanad skate-pargid olid oma aja ära elanud ning vajadid väljavahetamist. Hinnapakumistes jäid peale Skatopargid OÜ pakkumised, mille kavandid on näha juuresolevatel pildidel. Antud kavandid said juhusliku küsitluse teel heakskiidu nii meie kohalikelt kui ka kaugematelt tänavasportlastelt. Samalt firmalt sai tellitud ka Sonda skate-parki kauaoodatud sliding rail. Skate-parkide ehitust teostav firma tutvustab ennast oma kodulehel

(gruuviramps.ee) järgmiselt: Gruuviramps on tänavasportide parke ehitav Eesti ettevõtte. Meie missioon on pakkuda kaasaegse disaini ja lahendustega kvaliteetseid pargilahendusi, mis on mõeldud kasutamiseks rula, BMX'i, trikitõukeratta ja trikirulluisutamise aladele. Parkide kujundamisel peame tähtsaks, et terviklahendused oleks ühtlaselt atraktiivsed kõikidele tänavasportlastele ja tasemetele, sh pöörame suurt tähelepanu ohutusele, kvaliteedile ning vastupidavusele. Meie meeskonda kuulu-

vad kogemustega harrastajad, kes tunnetavad läbi praktika väljaku- te toimimist. Loodame, et Savalasse ja Purtsesse ehitatavad skate-pargid teenivad meie noori tänavasportlasi kaua ja ustavalt. Samal ajal teeb vallavalitsus plaane betoonist skate-pargi rajamiseks Lüg- anuse valda. Kindlasti kaasata- se protsessi ka noored, kes on betoonpargi rajamisel peamine sihtrühm. Võimaluse avanemise korral võiks betoonpark valmida lähima 2-3 aasta jooksul. Gruuvi- ramps.ee lehel võib lugeda betoo-

nist skate-parkide kohta järgmist: betoonist skate-parkide eelised on nende vastupidavus ning võimalus luua väga mitmekülseid disainilahendusi, mida vineerist rulparkide puhul on keeruline teostada. Betoonist skate-parkide boonusteks on ilmastikukindlus, vastupidavus, vähene hooldusva- jadus, mitmekülgsem disainivõ- malus ja samuti on nad väiksema müratasemega kui vineerist rula- pargid.

Iti-Jantra Metsamaa
Haridusspetsialist

Uus 30-kohaline koolibuss

Kaks nädalat enne sep- tembri algust jõudis Lügane valda kaua oodatud uus 30-kohali- ne buss, mille soetamise eesmärgiks on tagada parem transport nii koo- lis- kui ka huvikoolis käivatele õpilastele. Kõige kriitilisemaks piirkonnaks oli Liimata, mis koolitranspordi osas oli veel katmata. Vaada- tes eelnevalt toimunud koosolekute märkmeid, rääkides lapsevanematega ning kaaludes võimalikke marsruute, pandi lõpuks paika, et buss hakkab liikuma järgmiselt (marsruut ka pildil):

- 7.30 Pihlaka - 7.33 Tulivee rist - 7.36 Neeme - 7.38 Liimata rist - 7.40 Oruvahe - 7.46 Lügane - 7.52 Viru (Kiviõli)
- 15.15 Kunstikooli - 15.17 Viru - eelnev ring Liimata suunal tagasi.

Õhtuti transporditakse Kiviõli Kunstide koolis käivaid lapsi. Siiski ei suuda üks koolibuss kõiki marsruute igal kellalajal katta ja seega peab mee- les pidama ka ühistranspordi võimalusi. Samas vajab vallavalitsus sisendit eelkõige inimestelt ja kui on piirkondi, mis on probleemsed, siis tuleb nen- dest teada anda. Ka siis võib lahenduste leidmine veel aega võtta ja seega loodame mõistvale suhtumisele, kui asjad ei juhtu koheselt.

Samas ei ole võimalik päris kõikidele kitsaskohtadele vastu tulla. Näi- teks siis, kui bussiliini graafikut on ümber tehtud ja selle tõttu väljub buss 20 minutit hiljem või kui buss sõidab kuskile ringiga ja läbi erinevate asulate, et ühistranspordi teenuse kasutus oleks optimaalsem. Lisandunud ooteaega võiks sellisel juhul enda kasuks tööle panna, kas kuulata midagi huvitavat ja kasulikku või teha ära midagi, mis esialgu homset päeva on ootama jäänud.

On tulnud signaale, et kui õpilane peab ootama kauem kui 45 minutit või jalutama 500 meetrit, siis ta kas kutsub juba vanema järele või ei osa- le üldse huviringis/trennis või muus tegevuses, millest antud ootamine ja kõndimine tingitud on. Seda on kahju kuulda, sest tegelikult on Lügane vallas palju erinevaid võimalusi ja väike ootamine või mõnus jalutuskäik ei tohiks saada takistuseks.

Seaduslikult ei tohi lapse koolitee pikkus jalgsi käies ületada kolme kilo- meetrit, mille puhul saab vald aru, et kolm kilomeetrit on ikka natuke liiga palju ja proovib tagada lähema peatuse. Jalutada aga enne kooli ja pärast päevaseid toimetusi üks mõnus kilomeeter, suurendab füüsilist aktiivsust ja täidab kopsud värskes õhuga. Samuti on ootamisel oma kasutegurid - igavlemine on tervislik, samas saab ennast alati kasulikult rakendada eriti tänu tänapäevastele nutiseadmetele ja kui noored rakendavad seadmeid ka ainult meelelahutuse eesmärgil, siis on seal vahet, kas nad teevad seda ko- dus diivanil või koolis/huvikoolis bussi oodates?

Iti-Jantra Metsamaa
Haridusspetsialist

Lotte teemaline õpihuvilaager Kiviõli I Keskkoolis

23.-25. augustil toimus Kiviõli I Keskkoolis 2.j ja 2.k klassi õpi- laste õpihuvilaager. Laagri kesk- mes oli Lotte temaatika. Esmas- päeval said õpilased tutvavaks Lottemaa tegelastega, põnevat tegevust pakkus Lotte joonisfilmi vaatamine ning viktoriin. Samu- ti tutvumine Lotte raamatutega. Päeva teises pooles seigeldi Rak- vere linnuses. Õppeprogramm „Keskaegne seiklus“ tekitas nii põnevust kui kõhedust. Piina- kambrisse ja õuduste tuppa, aga ka linnuse müüridele sattusid ainult julgemad seiklejad, kesk- aegsed mängud ja linnuse õues jalutavad loomad pakkusid huvi kõikidele laagris osalejatele.

Teisipäeval, 24. augustil toi- mus koolimajas Lotte teemaline seiklusmäng ja rinnamärkide valmistamine. Lisaks külastasid

Lottemaal. Foto: erakogu

õpilased Rakveres Politseimuu- seumi ning läbisin programmi „Spioonid ja salakuulajad“. Õpi-

lased said katsetada valedetektõ- rit, läbida valguskiirtest labürinti, proovida selga kuulivesti jne.

Viimane laagripäev mõõdus Lottemaal. Kuna päev oli vihm- mane, siis oli Lottemaa praktili- selt Kiviõli I Keskkooli õpilaste päralt. Õpilased said kohtuda Lottemaa tegelastega, vaadata põnevaid näidendeid, mängida kaasatõmbavaid mänge ja osale- da toredates võistlustes.

Laagri tegevusi aitasid kor- raldada ning läbi viia Maidla ja Kiviõli Noortekeskus ning vaba- tahtlikud Marianne Šneider, Jan Kuusik ning Emma Rebane.

Õpihuvilaagri korraldamist toetas Haridus- ja Teadusminis- teerium.

Kristiine Meister
Kiviõli I Keskkool
Projektijuht

Kiviõli Kunstide Kool sai uue klaveri

Oleme rõõmsad, et alanud õp- peaastal asus meie kooli õppima hulganisti uusi õpilasi - 23 põ- hiõppesse, 5 eelkooliõppesse, 5 vabaõppesse.

Õppetöö on alanud ning nii mõnedki uuendused endaga kaa- sa toonud. Lisandunud on uued õppeained - 3D-modelleerimine ja printimine ning keraamikaõpe. Lisaks olemele loonud uue klassi mudilaste laulu- ja mängurühma ning laulutundide jaoks. Selleks oli põhjust küllaga! Nimelt, õn- nestus Kiviõli Kunstide Koolil soetada uus klaver - pianino.

Tegemist on Ritmülleri pianii- noga, mille hind 4995 eurot on väärikas uue pilli kohta. Sellest rahast 4000 eurot kinkis Kiviõli Kunstide Koolile Akadeemilised Kanada Eesti Naised (AKEN).

Akadeemilised Kanada Eesti Naised on ühing, kes on laudadelt kogutud raha kulutanud heatege- vuseks. Samuti on neile päranda- tud raha jagatud erinevate Eesti organisatsioonide toetamiseks.

Soetatud klaver leiab rakendust Kiviõli Kunstide Kooli uues mu- dilaste laulu- mängurühma- ning lauluklassis, kus õppetundidest

vabal ajal on võimalik segamatult pilli harjutada. Nüüd saavad pia- niinot kasutada ka need õpilased, kel kodus klaverimängu harjuta- mise võimalus puudub.

Viimati soetati pianino Kivi- õli Kunstide Koolile vähemalt 30 aastat tagasi.

Kaarin Aamer
Kiviõli Kunstide Kooli
õppealajuhataja

Kooli klaverihäälestaja Tiit Pärtna
uut klaverit häälestamas. Foto KKK

Lügane Kooli Erasmus+ õppereisid

Juba teist korda oli Lügane Kooli õpetajatel tänu Erasmus+ projekti rahastusele võimalus käia välismaal oma teadmisi ja oskusi täiendamas. Projekt, mis hetkel lõppemas on, algas tegeli- kult juba 2019. aastal, kui saime rahastuse projektile „Kaasav õp- petöö 21. saj koolis“. Selle ees- märk oli täiendada oma teadmisi kaasasagsete, õpilasi kaasavate õppemeetodite osas ning leida ka

uusi rahvusvahelisi kontakte. An- tud projekti käigus toimus kolm õppereisi. Septembris 2019 osa- les Helika Toikka koolitusel „IT vahendite ning uute tehnoloogia- te integreerimine õppetöösse“, mis toimus Tenerifel. Sama aasta novembris osales Jaana Kotova kursusel „Koolist väljalangemise vältimine“, Hispaanias, Barcelo- nas. Peale seda jäi projekt kur- ja koroonaviiruse tõttu pooleli,

kuid õnneks sai selle perioodi pikendada ning möödunud suvel, juulikuus, viidi läbi ka viimane õppereis Maltale, kus Kaili Kivi osales kursusel, mille teemaks oli „Loovalt inglise keele õpetami- ne“. Kõik kolm koolitust andsid meile palju uusi mõtteid ja ideid, kuidas õppetööd huvitavamaks ja õpilasi kaasavamaks muuta. Hea- meel on selle üle, et ootamas on veel kolm õppereisi, sest Lügane-

se Kool sai ka kolmandat korda rahvusvaheliste koolituste jaoks Erasmus+ rahastuse.

Kaili Kivi
Lügane Kooli Erasmus+
projekti koordinaator

Maidla Kool Toolsel

Sellel aastal alustas Maidla Kool kooliaastat teisiti kui tavaliselt. Toimus kahepäevane õppelaager naabermaakonnas Toolsel. Õpetajad viisid tunde läbi looduse keskel, vabas õhus. Kooli jäid vanemate soovil esimese klassi õpilased.

Klasside asemel olid moodustatud rühmad eri vanuses õpilastest. Õp- pimisele läheneti laagris teisiti. Näiteks arutati terrassi pindala, kaalu- ti veepomme, silma järgi mõõdeti puude kõrgust ja moodustati käbidest ka- hemeetrine rida, üheskoos valmis elevandi hambapasta, juhutati mesimum- mudest robotid sihtpunkti ja veel väga palju muud huvitavat. Matkasime koos Toolse ordulinnusesse, kus toimus meeskondlik ajalootund. Tegevu- sed olid nii põnevad, et ei tundunudki õppimisena!

Lapsed osalesid kõõgitoimkonnas ja said möllata saunas. Vihmasabina saatel toimus lõkkeõhtu. Hoog kooliaastale sai antud!

Velve Mäetaga-Filimonov
Huvijuht

Foto: Virge Konar

SPORT

Püssi seeriajooksu 40. hooaeg sai läbi

Reedel, 17. septembril tõmbasime Püssi Seeriajooksu 40. hooajale joone alla.

Viimased kaks aastat on olnud seeriajooksule endile heitlik aeg ning tavapärase spordisündmuse korraldamine pole olnud tavapärane. Mõlemal aastal on piirdutud ühe etapi korraldamisega. COVIDi murdepunktid on just sattunud talve lõppu, kui alustatakse seeriajooksu planeerimist. Seetõttu on olnud riiklikud piirangud pidevas muutuses ning kindlaid tegevusplaanide on olnud keeruline teha.

VÄLJAKUTSE:

Tänavu juubelihooajal lisandus võistlusmomendi vaba väljakutse, kus iga osaleja sai vabalt valitud ajal ja kohas läbida vastavalt 40. sünnipäevale 40 kilomeetrit. Et seeriajooksu olemust säilitada, tuli noortel ja täiskasvanutel läbida kuus etapp ehk kuus kohustusliku distantsi. Noortel kolm kilomeetrit ja täiskasvanutel viis. Ülejäänud kilomeetrid sai läbida vastavalt enda enesetunde ja võimekuse järgi.

Küll aga oli võimalik läbida

Staažikam võistleja Priidu Priks (foto 2018.a autasustamiselt). Foto: Viivian Päll

distantsid lisaks jooksmisele kõndides ning lastel lubati kasutada liikumiseks abivahendeid – ratas, rula, rullisud vms. Liikumisevõimaluste laiendamine tõi osalema ka isikud, kes pole eelnevalt Püssi seeriajooksuga kokku puutunud.

Väljakutsele registreeris 75

huvilist ning tähtaegselt läbisid 40 kilomeetrit 47 spordi- ja liikumishuvilist. Noorim neist 3- ning vanim 76-aastane.

JUUBELI VÕISTLUSSTART:

Reedel aga anti start ühele ja ainsale jooksudistantsile, mis sümboliliselt toimus Püssis 19 võistlusklassi ning lisaks tilluooks ja taaskord oli võimalus läbida Püssi jooksu pikim rada kõndijatel. Olgu mainitud, et kohal oli ka staažikas 84-aastane Priidu Priks, kel paljuski rääkida Püssi seeriajooksu algusaastastest! Võistluse protokoll ja väljakutses osalenute nimekiri on leitav: Ida-Virumaa spordiliit (sportiv.ee) ning Spordiüritused - Lüganuse vald (lyganuse.ee).

Aitäh kõigile osalejatele ja abilistele! Jääme lootma, et uus kümnend algab viirustepiirilt ning järgmiste hooegade korraldus kulgeb tavapärase ja pingevabas rütmis!

LVL

SK Idablokk osales Tallinn Open/GI (olümpia etapp) võistlusel, kus saavutas meeskondliku III koha. Kokku saavutasid spordiklubi noored sportlased neli kuld-, kaks hõbe- ja kuus pronksmedalit.

SK Idablokk

Foto SK Idablokk arhiiv

Lüganuse tänavakorvpall 2021

20. augustil toimus Lüganusel tänavakorvpalliturniir. Auhinnalistele kohtadele tulid järgmised võistkonnad: I koha saavutas Püssi (Mats Kreisman, Janar Jakovlev, Roger Kaldaru, Reijo Peene-

ma), II koha sai Lüganuse (Indrek Põld, Tanel Maalma, Stanislav Gruzdev, Paul Maalma) ning III kohale jäi võistkond Maidla (Sander Källo, Kaspar Kaukes, Ranno Isküll, Rasmus Kaukes). Võist-

kondi autasustati medalite ja kinkekaartidega. Tänu abistajatele: Huko Uus, Oliver Kivi, Kevin Innos.

Võistluse korraldas Juho Põld, Lüganuse Noortemaja juhataja.

Foto: erakogu

Maletajad tõid koju viis medalit

Eesti juunioride meistrivõistlused klassikalises males toimusid 22. augustil. Ida-Virumaa maletajad võitsid kaksteist medalit, millest viis tõid koju meie tüdrukud: Elizavetta Bitkova – kuld G18, Diana Belyaeva – hõbe G1, Ekaterina Smirnova – hõbe G16, Laura – Valeria Dmitrieva – hõbe G10, Vassili Vassiljeva – pronks G8. Tunneme uhkust võitjate üle ja soovime edu edasisteks mängudeks.

Tänu oma võitudele, kinnitasid meie spordiklubi tublid maletajad õiguse osaleda maailmameistrivõistlustel rahvusmeeskonnas ja Euroopa meistrivõistlustel. Loodan, et meil on ees palju huvitavaid ja olulisi turniire suurepärase tulemustega.

Ootan kõiki malehuvilisi tundidesse ning loodan, et meie read täienevad! Soovin kõigile tervist ja optimismi!

Sergey Titov

Maleklubi Lootus treener

Foto: Maleklubi Lootus arhiiv

Meenutati Uno Põltsi

16. septembril meenutati Lüganuse rahvamajas endist käsitöömeistrit ja fotograafi Uno Põltsi tema 90. sünniaastapäeval.

Uno Põlts sündis 1931.a Lüganuse vallas Purts-Matka külas. Lõpetas Püssi mittetäieliku keskkooli. Koolis oli tema lemmikõppeaineteks joonistamine ja käsitöö. Tema unistuseks oli minna õppima kas maali või arhitektuuri erialale, kuid unistused ei täitunud, sest pidi vanemate kolhoosi astumise tõttu tööle minema perele lississetulekut teenima ning asus tööle Püssi Vabatahtliku tuletoorje komandos autojuhina. Kogu tema elu oli seotud Lüganuse vallaga.

Kaunite loodusvaadete pildistamisega alustas peale kooli lõpetamist. Värvifotosid tegema ajendas Unot kohtumine fotograaf Paul Perega tema värvifotode näitusel, kellelt sai ta ka algteadmisi värv-

Foto: Virje Härm

fotograafia alal. Ta hakkas kasutama saksa värvifilme, tänu millele oli võimalus fotolaborites teha varem pildistatud saksa värvifotode negatiividelt haruldasi ajaloolisi värvipilte.

Pensionipõlves hakkas Uno Põlts tegelema vitspunutistega. Organiseeris Kiviõli Aianduse ja Mesinduse Seltsis vitspunutise ringi, kus juhendaja käe all õppis

seada iidset rahvakunsti. Oma töid eksponeeris Põlts mitmel näitusel. Käsitöö õpetajate palvel valmis aastal 1999 käsiraamat „Vitspunutised“.

Oma elu lõpuni tegeles Uno Põlts nii vitspunutiste kui ka värvifotode tegemisega.

Viivian Päll

Avallike suhete spetsialist

Aiajäätmete koht ei ole metsa all

Lehtede langemise ajaga kaasnevad suuremad koristustööd koduaia. Tekkinud aiapäätmed on mõistlik kompostida kohapeal või selleks ettenähtud kohas üle anda. Metsa alla või võsa vahele aias tekkinud jäätmeid viia ei tohi, sest lisaks prügistamisele võib sel viisil loodusesse sattuda looduse tasakaalu ohustavaid voorilike.

Aias tekkinud puulehed ja muud taimed sobivad kõige paremini kohapeal kompostimiseks, sest nii jõuavad toitained kõige lihtsamini jälle mulda tagasi, ressursid jäätmete transportimiseks jäävad aga kulutamata.

Kui toidu- ja köögijäätmeid on mõistlik kompostida ainult kinnises kompostis, kahjurit, loomade ja lindude eest kaitstult, siis aia- ja haljastujäätmeid võib kompostida ka lahtises aunas. Väiksemas koguses aiapäätmed saab panna biolagunevate jäätmete konteinerisse.

Niisked puulehed ei sobi põletamiseks, sest ei põle täielikult ning tekitavad rohkelt suitsu. Mittetäieliku põlemise tõttu lendub sellisest lõkkest mürgiseid ühendeid, mis on tervisele kahjulikud. Kui lõkke tegemine on lubatud, võib selles põletada ainult kuivi oksa.

Kanada kuldviits on üks võõrliikidest, mis koduaia kaugemale levinud ja mille seemnete või istikute sissetoomine, müük ja istutamine on Eestis keelatud. Foto: Helen Kivisild

Kui aias kompostimiseks ruumi napib, saab kompostiks sobiva kraami üle anda jäätmekäitlejale. Aiapäätmete ringlusse saatmiseks on mitmeid võimalusi, kindlasti tasub üle vaadata, millised on kohaliku omavalitsuse juhised ja võimalused.

Paljud kohalikud omavalitsused on korraldanud sügise puulehtede äraveo kas otse aiapidaja kinnistult või mõnest kokku lepitud kogumiskohalt. Kui teie kodukohas on selline võimalus olemas, tasub seda julgelt kasutada. Peenardelt koristatud lillepealsete ja kokku riisutud lehehunnid

kutega reisivad tõenäoliselt kaasa ka seemned ning teonud. Aiapäätmete hulgas on paraku palju invasiivseid võõrliike, kes meil loodusesse sattudes võivad kergesti vohama hakata ning ohustada sellega looduslikku tasakaalu ja liigirikkust. See on kauni kodumaa looduse prügistamise kõrval teine oluline põhjus, miks ei tohi aiapäätmeid võssa või metsa alla viia.

Metsaalustest aiaprügi hunnikutest ongi juba laiali kandunud võõrliike, näiteks kanada kuldviitsa, verevat lemmalmsa, pargitraid ja ka hispaania teetigusi.

Ära vii aiapäätmeid loodusesse! Komposti need oma aias või käitu vastavalt kohaliku omavalitsuse juhistele ja võimalustele.

Kui vajad võõrliigi tõrjeks nõu või soovid invasiivse võõrliigi kasvukohast teatada, kirjuta info@keskkonnaamet.ee. Võõrnäiljatest teavitada teokaart.keskkonnaamet.ee kaudu.

Kui märkad looduse prügistajat või ebaseaduslikku jäätme hunnikut, teata sellest riigiinfo telefonile 1247.

Mari Kala

Keskkonnaameti keskkonnateadlikkuse peaspetsialist

Eelistada tuleks klaasist kalmuküünlaid

Ilmselt oled märganud oma kodu ümbruses jalutades vedelevaid kalmuküünlaid. Kui esmapilgul võib tunduda kummaline, kuidas üks küünal kalmistult nii kaugele on rännanud, siis tegelikult pole sellise prügistamise taga keegi muu kui hallvares. Lindude eesmärk on süüa küünlavaha, seetõttu haaravad nad kalmistult kerge plasttopsis küünla kaasa. Tühjaks nokitud plastümbrised jäävad aga loodusesse vedelema.

Hallvaretele nende loomuliku käitumismustrit pahaks panna ei saa, küll saame aga ise muuta enda harjumusi. Kalmuküünalde

Plastmassiga kalmuküünal Foto: Mari Kala

ostmisel tuleks eelistada klaasist küünlaid, mis on tunduvalt raskemad, kui plastümbrisega küünal. Klaasist küünlaümbriseid ei suuda varesed laiali kanda ning isegi kui lind sisu nokib, ei randa küünla

ümbris loodusesse. Klaasi tasub eelistada veel teiselgi põhjusel – seda materjali on võimalik lõputult ümbertöödelda, kui viia tühi küünlaümbris klaasikonteinerisse, saab sellest uus klaasist toode.

Jäätmete ümbertöötlemisest veel parem variant on aga korduskasutamine, mis tekitab veelgi vähem jäätmeid. Seetõttu võiks eelistada kalmistul klaasist või metallist laternaid, mida saab kasutada korduvalt.

Helen Akenpää

Keskkonnaameti jäätmebüroo peaspetsialist

Sügis on ootamatult kätte jõudnud ja elamusi täis suvi seljataga

Kui meenutada suve, siis enne jaanipidustusi sai valmis Püssi Kultuurimaja uhke ja valge trepp, mida kasutatakse ka lavana.

Vallapäeva tähistamiseks toimusid juulikuul esimesel nädalavaheetusel imelised kontserdid üle valla, koostöös kogu valla kultuuritöötajate ja majandusüksusega.

Lüganuse Rahvamaja kauaegne perenaine Lea Seeba ja peremees Vadim Tširkov andisid teatepulgaga edasi maja uutele majahoidjatele - Merike Õunaed-Mägi ja Lembit Mägi. Lea ja Vadim

töötasid ligi 30 aastat Lüganuse Rahvamajas ja tegid tööd suure südamega. Suured tänu teile, kallid Lea ja Vadim. Uutele töötajatele soovime indu ja toimetamise lusti.

Uut kultuurihooaega alustasime juba 22. augustil Eesti taasiseseisumise aastapäevale pühendatud kontserdiga Lüganuse külaplatsil.

Lüganuse rahvamajas tähistasime 16. septembril Uno Põltsi 90. sünniaastapäeva, tuju hoidsid üleva Kiviõli Kunstide Kooli noored pillimehed.

3. oktoobril, kell 16.00 Maidla

rahvamajas kitarrivirtuos Paul Neitsovi kontsert.

10. oktoobril tähistame Johannes KANGRO 100. sünniaastapäeva, näituse avamisega Maidla Rahvamajas

Tantsuhooaja avame 29. oktoobril kell 20.00 Lüganuse Rahvamajas, ansambliga Irena ja Ivar Hansen.

Kõik on lahesti oodatud!

Uute ja põnevate kohtumisteni rahvamajades!

Virje Härm

Lüganuse Kultuurikeskus

Suvi Sonda rahvamajas

Läbi sai see mõnusalt kuum suvi. Kuidagi äkki vaheldus suvekuum niiske ja külma ilmaga. Mida ikka selle vihmade ja külmaga peale hakata kui istuda arvuti taha ja mõelda tagasi suvele ning teha plaane edaspidiseks.

Tegelikult peaks tagasivaadet alustama juba kevadest, kuna siis sai võimalikuks jälle tasapisi kultuurielus liigutama hakata. Seega 21. mail sai teoks juba eelmise aasta detsembriks planeeritud ja aina edasi lükatud Mihkel Mattiseni kontsert, mis arvestades olukorda toimus välistingimustes.

Vanajumal oli sellel öhtul armulik, terve päev tibanud vihm katkes täpselt kontserdi ajaks.

Ülimalt mõnus ja meeleolukas kontsert, mis pakkus äratundmisrõõmu, pani kergelt jala tatsuma ja kutsus kaasa laulma. Mihkel Mattisen suutis haarata publikut nii laulu kui ka jutuga.

Maikuu eelviimasel päeval, kasutades ära võimalusi, sai väisata Sonda Kõrtsikoplis kogupere etendust „Vahttramäe Emil“. Etenduse tõi meie publikuni Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY oma toredate noorte näitlejatega. Rõõmuga tõdesin, et väga palju teatrihuvilisi olid meie kõlakoja üles otsinud ja kohale tulnud.

Juuni alguseks sai võimalikuks juba kontserti rahvamajas korraldada ja nii külastas meid akordionist ja helilooja Hartwin Dhoore.

Enne 2015. aasta sügisel Saaremaale kolimist elas Hartwin Belgias ning kasvas üles perekonnas, kus muusika tegemist igati toetati ja pärimusmuusikat regulaarselt kuulati.

Hartwin on traditsioonilisel Euroopa muusikast inspireerituna loonud omaenda helikeele. Tema originaallooming on leidnud tee laiema publikuni tänu esinemistele üle kogu Euroopa, Kanada ja USA.

Saaremaal elatud aeg on olnud Hartwini loomingule väga viljakas. Lisaks mitmele väljaantud plaadile on ta avaldanud oma noodiraamatu „Out of the box“ („Kastist väljas“), mis sisaldab sadat originaalviisi, millest paljud on kirjutatud just Saaremaal, inspireerituna sealsest ümbrusest. Eelpool nimetatud noodiraamatut oli võimalik soetada ka peale kontserti ja samuti soovi korral sai noodiraamatule lisaks osta tema esimest sooloalbumit „Waterman“ („Veemees“). Album sisaldab kümmet omakirjutatud meloodiat.

Albumi pealkiri viitab aga Hartwini tähtkujule – veevalaja.

Kui nüüd tekis huvi sellise muusiku nagu Hartwin Dhoore tegevuse kohta, siis on võimalik seda jälgida veebis: www.hartwindhoore.com, www.folkmassidesse.ee.

Batikanali. Foto: Silva Põld

Killavoor. Foto: Karmen Kõrts

Kunksmoor teles. Foto: Karmen Kõrts

Tasapisi astume lähemale jaanipäevale. Alguses oli seisukoht, et sellel aastal jaaniüritused oma tavapärasel vormis ei toimu ning nii sai juba planeeritu jälle edasi lükata järgmisesse aastasse.

Kontsert/etendus-vorm oli aga aktsepteeritav. Mõeldud, tehtud ja 22. juunil astus Sonda kõlakoja lavale Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY etendusega „Kunksmoor ja kapten Trumm“. Miks mitte anda avalöök jaanikule just mõnusa kogupere etendusega. Head ja paremat sai nautida OÜ Pagarikojalt.

Viimase hetke vangerdusena otsustati siiski jaaniürituste kasuks. Meil kulturnikel läks elu kiireks. Varasemalt ära öeldud esinejate asemele pidi kiiruga uued otsima. Saime hakkama!

Sonda jaaniüritusel suurepäraselt muusikat pakkus ansambel TONY&BAND ja õhtujuht Ivar Vinkmann suutis lausa laste võistlustele kaasata ka täiskasvanud.

Selle aasta jaanipäeva eripäraks oli üle Lügänu valla toimuv jaaniüritus ja jaanikuid tervitav killavoor.

Killavoor kutsus kaasa laulma ja andis üle võidutule. Samuti tuli anda jaanivanne, et pidu sujuks vipest.

Juuni lõpus sai teoks teatrilaager koostöös Sonda noortetoa ja Viljandi Laste- ja Noorteteater REKYga. Laagri mõte oli näidata noortele kuidas olla laval, tunda ennast enesekindlalt, saada esinemisjulgust. Samuti õpetas see noortele koostööd ja empaatiat.

REKY suutis päeva väga põnevaks kujundada. Pealtvaatajaks ei suutnud mina kuidagi jääda, ikka ja jälle leidsin ennast tegevustes osalemas.

Noortelaagri idee sai alge noortetoa noorsootöötajalt Annilt.

Eriliselt mõjus Lügänu valla päevade raames juuli alguses toimunud Puuluubi kontsert Sonda Kõrtsikoplis. Eriliselt just sellepärast, et kontserdi algus planeeriti varahommikul kell 07.00. Ja oh imet, uudistajaid oli palju. Ansambel Puuluup ise jättis oma kontserdiga kustumatu mulje.

Juuli alguses sai avalöögi Sonda rahvamaja tuuningukambrite sari koostöös SilvaKaisu OÜga.

Osaühingu looja Silva tuli rahvamaja ideega kutsuda ellu käsitööring ja kuna olin ka ise sellel teemal mõelnud, siis saime kiiresti kokku leppele ja jagasime oma ideid.

Nii algas rahvamaja koostöö SilvaKaisu OÜga. Esimesel tuu-

Tuuningukamber. Foto: Silva Põld

Teatrilaaier. Foto: Kadri Paldra

ningukambri üritusel tegelesime batikavärvidega. Peale seda proovisime tuunida oma vanu teksasid, septembris teeme maske ja oktoobris meisterdame trikoopaelast ja nii edasi ning edasi ... Huvi korral jälgige Sonda rahvamaja Facebooki lehte.

See aasta on kuidagi välja kujunenud Viljandi Laste- ja Noorteteatri REKY aastaks. Juba 3. oktoobril toimub REKY esietendus „Memme musi“ ja 19. detsembril toovad nad meieni jõuluetenduse. Mõnus kogupere avalöök jõuluks.

Tahaks väga jätkata Sonda mäluvärgusarja, kuid kahjuks mäluvärgu eestvedaja soovib lõpetada oma tegevuse ning tänab mäluvärgu osalenud mängijaid. Suured, suured tänud Matile läbiviidud ja ülesehitatud mäluvärgude eest!

Siit üleskutsute: kui huvitud mäluvärgust ja omad piisavalt tarkust, tunded põnevust mäluvärgu koostamisel ja läbi viimisel ning teed seda kõike lihtsalt ligimesesarmastusest, siis palun kirjuta karmen.korts@lyganuse.ee.

Kaunist sügist! Hoolime üksteisest ja olgem mõistvad!

Karmen Kõrts
Sonda Rahvamaja

audiogiidiga. Läbisime ajas tagasi üle 80 aasta, vaatasime, kuidas nägi välja Pätsi suveresidents Oru loss ja selle ümbrus. Edasi kulges sõit piirilinna, Narva promenaad oli parajalt pikk ning igaühel mõnus kulgeda ja nautida vaateid reaalajas. Hea mälestus jäi restoranist Päril. Bussituuri viimane peatus oli merelinn Sillamäe, vastvalminud promenaad ootas, lausa kutsus meid nautima seda lilleilu.

Hetkel oleme ühiselt planeerimas sügisväljasõitu, kuhu sel korral, selgub juba õige pea! Iga uus väljasõit tekitab inimestes heaolutunnet ja samas ühendab üksteist.

Ruth Bulavko
Savala Päevakeskus

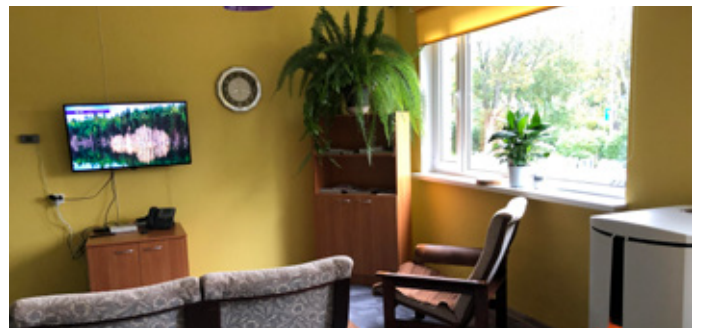

Foto: Heli Lillipuu

Sonda Päevakeskus avatud!

Septembri algul avati Sonda Päevakeskus, kus saab toredasti sõprade, tuttavatega aega veeta, vestelda päevakajalistel teemadel, tähistada tähtpäevi, koos tunda rõõmu õnnestumiste üle ja koos lahendada ka muresid. Päevakeskus organiseerib väljasõite loodusesse, soovi korral väljasõite SPA-sse.

Igapäevaselt saab päevakeskuses lugeda ajakirju/ajalehti, vaadata TV, kasutada arvutit arvete maksmisel ja lugeda uudiseid laiaast maailmast. Vajadusel saab abi avalduste/taotluste kirjutamisel, sotsiaalhoolekande alastes küsimustes saab kokku leppida aja sotsiaaltöötaja vastuvõtuks.

Päevakeskuses saab kasutada järgmiste tasuta teenuste: pesu pesimine koos pesuainega, dušši kasutus, ruumide rent. Avatud igal tööpäeval kella 8-16.00 Sondas aadressil Mee 2-13. Kontakt: +372 528 6807, +372 335 5268,

Olete kõik oodatud, et kohaliku elu edendada ja aidata oma eakamad pereliikmed koduseinte vahelt välja!

Heli Lillipuu
päevakeskuse töötaja

KULTUURIKALENDER

- 1. oktoober, kell 15.00, Kiviõli Kunstide Kool**
Näituse avamine näitusesaalis, Kiviõli Keemiatööstuse vaated “Põlevkivi energia ja inspiratsioon”
- 3. oktoober, kell 15.00, Sonda Rahvamaja**
Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY esietendus „Memme musi”.
- 3. oktoober, kell 16.00, Maidla Rahvamaja**
Kontsert. Mängib kitarrivirtuoos Paul Neitsov.
- 10. oktoober, Maidla Rahvamaja**
Tähistame Johannes KANGRO 100. sünniaastapäeva näituse avamisega.
- 14. oktoober, kell 19.00, Kiviõli Rahvamaja**
Vana Baskini Teater „Lumeroos“.
Osades Helgi Sallo, Voldemar Kuslap, Harry Kõrvits.
Pilet 19 eurot ja 22 eurot. Telefon: 335 7195.
- 20. oktoober, kell 18.00, Sonda Rahvamaja**
Sonda Rahvamaja tuuningukamber koostöös SilvaKaisu OÜga.
Teemaks: trikoopaela kasutusvõimalused.
- 21. oktoober, kell 18.00, Kiviõli Kunstide Kool**
Kulno Malva kontsert
- 23. oktoober, kell 13.00, Kiviõli Rahvamaja**
Kontsert. Laulab Aleksander Lassikov. Sissepääs tasuta.
- 29. oktoober, kell 20.00, Lügänu Rahvamaja**
Tantsuõhtu ansambliga Irena ja Ivar Hansen
- 30. oktoober, kell 19.00, Sonda Rahvamaja**
Tantsuõhtu. Ervin Lillepea ja ansambel Kruiis.
Humoorikaid vahepalu esitab Kadri Lillepea Ainsalu

KIRIKUKALENDER

EELK LÜGANUSE RISTIJA JOHANNENE KOGUDUS

- 3. oktoober, kell 9.30 Kiviõli kirik**
19. pühapäev peale nelipüha jumalateenistus
- 3. oktoober, kell 11.00 Lügänu kirik**
19. pühapäev peale nelipüha jumalateenistus
- 10. oktoober, kell 11.00 Lügänu kirik**
Lõikustänapüha jumalateenistus.
Pärast teenistust kogudusekooli pastoraadis
- 17. oktoober, kell 12.00 Lügänu kirik**
21. pühapäev peale nelipüha missa.
Teenib õpetaja Avo Kiir.
- 24. oktoober, kell 11.00 Lügänu kirik**
22. pühapäev peale nelipüha jumalateenistus.
Peale jumalateenistust Piiblitund pastoraadis.
- 31. oktoober, kell 11.00 Lügänu kirik**
Usupuhastuspüha.
Diakon Tõnis Tamme hüvastijātu jumalateenistus.

Väljaandja
Lügänu Vallavalitsus
Keskpuistee 20, Kiviõli linn,
Lügänu vald

Kujundus
Ajakirjastus OÜ
info@ajakirjastus.ee

Toimetaja
Viivian Päll
Tel 512 4398,
viivian.pall@lyganuse.ee

Trükk
Printall AS
printall@printall.ee

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Ajalehte saab lugeda www.lyganuse.ee/lyganuse-vallaleht

Kevadest sügisesse

Kevad toob alati hinge värskest, seetõttu võtsimegi päevakeskuse, meie endi keeli „noorteka“ rahvaga ette teekonna Järvamaale Kirnu mõisa. Meid ootas ees imeline mõisaaed rohkete tulpidega, mis oli südamele ja silmadele puhkuseks. Kaunis pargis oli tunda maagiat ja lillede lummutavat võlu, millesse võiski ennast unustada. Külastasime ka Paide kindlust, mis rikastas meie mälu ja tuletas meelde ajalugu. Päeva lõpetasime Rakvere vallimäel, paljud meist olid väga üllatunud, kui kauniks see on tehtud lihtsate vahenditega.

Jaanipäeva, mida oodati põnevusega, tähistasime traditsiooniliselt Savala Päevakeskuse õuel. Võidutule tõi meieni juba teist

Foto: Savala Päevakeskus

aastat vallavanem, kellel oli külastiks kaasas maitsev kringel. Sai nalja, naeru ja tantsu, et hoida hing noor!

Suve lõpetasime bussituuriga

Toila – Narva – Sillamäe. Soovisime külastada oma maakonna korda tehtud promenaade. Toila valmistas meile suurt elamust, kuna osalesime virtuaalretkel koos

Õnnitleme aukodanikke!

PAUL ALASI 96
26.09Õnnitleme eakaid
juubilare ja sünnipäevalapsi!93. sünnipäev
Aleksandra Fedoseeva 15.0992. sünnipäev
Niina Jarlõkovskaja 15.09
Ljudmila Gussarova-Slenduuhova 23.0991. sünnipäev
Silvia Sudmalis 22.0990. juubel
Salme Hansen 01.09
Verdi Trempel 09.09
Virve Männi 18.09
Harri Ounas 21.09
Vaike Kinnas 23.0985. juubel
Linda Salumäe 07.09
Valve Eero 17.09
Laine Rebane 18.09
Lidia Tšurkina 27.09
Veera Berjokina 28.0980. juubel
Nadežda Veliškovitš 04.09
Otto Hunt 07.09
Kaido Jäger 07.09
Maire Pärnik 10.09
Moonika Kivimäe 12.09
Galina Rudometova 13.09
Ljudmilla Negulesku 17.09
Ilse-Johanna Kirs 20.09
Veera Sobtšak 22.0975. juubel
Laili Härm 03.09
Sofia Subina 05.09
Elvi Roden 05.09
Ivan Mukonin 05.09
Leonid Baškirtsev 06.09
Nadežda Kolpakov 08.09
Vladimir Linnus 10.09
Maria Ivanova 13.09
Sergry Petrochenko 16.09
Jaak Lemendik 18.09
Valentina Arefieva 20.09
Elgi Mölder 21.09
Rita Kriisa 23.09
Oleg Jefimov 25.09
Koidula Kasela 25.09
Svetlana Romanovitš 27.09
Ludmilla Petlitskaja 28.09
Jaan Oun 28.09
Galina Šaronova 29.09

Lüganuse valla kodanikel, kelle läheneb juubel (75, 80, 85, alates 90nest iga aasta) ja kes ei soovi avalikku õnnitlemist, tuleb sellest teatada hiljemalt sünnipäevakuu alguses vallavalitsuse avalike suhete spetsialisti telefonil 332 5840 või e-posti aadressil viivian.pall@lyganuse.ee.

Head Lüganuse valla
seeniorid!

Õnnitleme Teid eakate päeva
puhul ja soovime tugevat
tervist, rõõmsat meelt ja
päikest päevadesse!

Lüganuse Vallavolikogu
Lüganuse Vallavalitsus

Kiviõli Kunstide Kool kutsub!

TÄISKASVANUTE
KUNSTIKURSUS

2021/2022 õppeaastal

Keraamika, tekstiilitööd, kangakudumine, värvimine,
trükkimine, viltimine, siidimaal, uued tehnikad!

Esimene kokkusaamine
6.oktoobril
17.00-19.15

Kuutasu 25 eurot

PÜSSI
KULTUURIMAJAS

Tervisevõimlemine

TEISIPÄEVITI
KELL 12:00

INFO 533 45 137

**RIIATES OHTUABRISTIGAL
ESMASPÄEVAL**

Püssi Kultuurimajas

LOOVUSRING
E 16.00-17.00

Loovusring on koht, kus saab
laps/ noor läbi elada ja
arendada aega vabalt.
Anname lastele/ noortele
võimaluse tunda rõõmu
eneseväljendamisest.
Eesmärgiks ei ole mitte
perfektni tulemus, vaid
tegemistest, rõõm ja
elamuste saamine.
Eesmärgiks on arendada
laste/ noorte loovust läbi
kunsti ja fantaasierimise.

info 533 45 137 Virje

Viljandi Noorte- ja Lasteteater Reky

MEMME MUSI
Elar Kuus

Esietendus 3.10.2021

Sonda Rahvamajas
kell 15.00
Tasuta!

Järgime Eesti Vabariigi poolt
kehtestatud piiranguid.

KAZDELA RAHVAMAJAS
03.10.2021 KELL 16.00
KITARRIVIRTUOS

PAUL NEITSOV

NB! Kõikidele tervet
järgime viiruslikust
ohust vältimiseks
kehtestatud piiranguid.

Kiviõli Kunstnike Ühendus ART Vernisaaz

NÄITUS
Eesti põlevkivi -
Energia ja inspiratsioon

11.10. - 06.11.2021

Kiviõli Kunstide Kooli galerii

Vabaduse pst 6, Kiviõli

CHRISTA, AGILO JA MICHAEL DANGLI KOMÖÖDIA

LUMEROOS

KIVIÕLI RAHVAMAJAS
14. oktoober 2021
kell 19.00

HELGI SALLO
VOLDEMAR KUSLAP
HARRY KÕRVITS

Piletid eelmüügis 19 ja 22 eurot

Palun kann
maski!

Telefon
3357195

20.oktoobril 2021

kell 18.00

Sonda Rahvamajas

Sonda Rahvamaja
tuuningukamber

koostöös SilvaKaisu OÜ-ga

Teema: **Trikoopaela kasutusvõimalused**. Kaasa
heegelnõel, soovituslikult number 7.

Oodatud on nii suur, kui väike huviline.

Kohtade arv on piiratud.

Info ja registreerimine

karmen.korts@lyganuse.ee või 58188731.

NB! Üritusel osalemiseks palume esitada COVID-19 TÕEND
vaktsineerituse või haiguse läbipõdemise kohta. Vajadusel on võimalik
üritusel osalejal kaasa võtta kinnine COVID-19 kiirtest. Testi negatiivne
vastus annab võimaluse osaleda üritusel.

Tõendi puudumist ei ole lubatud asendada maski kandmisega.